

AINEKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Porvoon kaupungin sivistyslautakunta 12.3.2019

Päivitetty 1.8.2025

Porvoon seudun taideoppilaitos -
musiikkiopisto

AINEKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA

VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

MUSIIKKILEIKKIKOULU

Varhaisiän musiikkikasvatus on musiikkileikkikoulutoimintaa n. 0–6-vuotiaiden lasten parissa. Sen tarkoituksena on herättää lapsen kiinnostus ja rakkaus musiikkia kohtaan sekä luoda ja kehittää musiikillisia perusvalmiuksia. Musiikkileikkikoulussa tutustutaan musiikillisiin perusasioihin laulaen, soittaen, liikkuen, kuunnellen ja lorutellen. Toiminta tukee lapsen kehitystä kokonaisvaltaisesti kannustaen lasta muun muassa itseilmaisuun, yhdessä tekemiseen, itsenäiseen ajatteluun ja omaan keksintään. Musiikkileikkikoulussa opetellaan musiikin peruskäsitteitä leikin ja oppimisen ilon kautta. Musiikkiliikunnan avulla opitaan tuntemaan ja hallitsemaan kehoa sekä reagoimaan musiikin muutoksiin. Kehosoittimien lisäksi tutustutaan rytmi- ja melodiasoittimiin.

Musiikkileikkikoulussa tutustutaan myös erilaisiin musiikkityyleihin- ja kulttuureihin mm. aktiivisen musiikinkuuntelun avulla. Monipuolisten työtapojen avulla kehitetään valmiuksia soitonopintoihin. Lukuvuoden opintokokonaisuuteen sisältyy 30 opetusviikkoa ja 5 tapahtumaviikkoa, esim. jouluihin ja kevätjuhlat sekä vanhempainillat. Musiikkiopisto tekee yhteistyötä alueen päiväkotien ja koulujen kanssa.

SISÄLLYSLUETTELO

MASUMUSKARIPERIODIT odottaville äideille (perheille)

VAUVARYHMÄT 3 kk:n iästä alkaen

PERHERYHMÄT 1 ja 2-vuotiaille

LEIKKIRYHMÄT 3 ja 4-vuotiaille

MUSIIKKISEIKKAILURYHMÄT 5 ja 6-vuotiaille

BÄNDIMUSKARI 5 ja 6-vuotiaille

SOITINRYHMÄT 5 ja 6-vuotiaille

- KANTELERYHMÄ
- RUMPUKARYHMÄ
- NOKKAHUILURYHMÄ
- UKULELERYHMÄ

ERITYISRYHMÄT

KUVISMUSKARI 0–10-vuotiaille (ikäryhmittäin)

TANSSIVA MUSKARI 0–6-vuotiaille (ikäryhmittäin)

MUSIIKKILEIKKIKOULUPALVELUT PÄIVÄKOTIEN JA KOULUIKSI

MUSIIKKILEIKKIKOULURYHMIEN YLEISET TAVOITTEET JA SISÄLLÖT

MASUMUSKARIPERIODIT odottaville äideille (**perheille**)

Tavoitteet

Tavoitteena on vahvistaa musiikin kautta vanhempien ja tulevan vauvan suhdetta ja vuorovaikutusta sekä tukea vanhempien musiikillisia valmiuksia musiikillisia työtapoja hyödyntäen. Tutustutaan tieteelliseen näkökulmaan musiikin vaikutuksesta sikiön kehitykseen ja valmentaudutaan yhteisiin musiikkihetkiin vauvan kanssa.

Toiminta

Musiikillisia työtapoja kurssilla ovat: laulu, soitto, tanssi, improvisaatio ja äänenkäytön harjoitukset. Kurseille voi osallistua yksin tai yhdessä puolison kanssa.

VAUVARYHMÄT 3 kk:n iästä alkaen

Tavoitteet

Vauvaryhmässä vahvistetaan lapsen ja vanhemman välistä suhdetta sekä luodaan lämmin ja turvallinen ilmapiiri musiikin keinoin. Vauvan aistitoimintaa herkistetään eri tavoin esim. kuuntelemalla soittimen äänen sointiväriä tai tuntemalla lorun rytmi aikuisen välityksellä.

Toiminta

Tunneilla lauletaan, soitetaan, loruillaan, liikutaan, tanssitaan ja kuunnellaan. Lisäksi vanhemmille annetaan vinkkejä yhteisiin musisointihetkiin sekä ideoita musiikin liittämiseksi esim. perushoitotilanteisiin. Tuetaan kokonaisvaltaisella toiminnalla vauvan motorista ja kielellistä kehitystä.

PERHERYHMÄT 1 ja 2-vuotiaille

Tavoitteet

Tavoitteena on musiikin kokonaisvaltaiseen ilmaisuun ja ryhmässä toimimiseen kannustaminen. Tunneilla kartutetaan perheiden laulu- ja loruvarastoa. Rohkaistaan mukana olevaa aikuista käyttämään omaa ääntään, liikettä, tanssia ja soittamista ja näin näyttämään lapselle esimerkkiä aktiivisesta musisoinnista.

Toiminta

Tutustutaan musiikin maailmaan laulujen, lorujen, soittamisen, musiikkiliikunnan ja musiikin kuuntelun kautta. Rohkaistaan lasta omaan soittamiseen ja laulamiseen. Tuetaan kokonaisvaltaisella toiminnalla lapsen motorista ja kielellistä kehitystä.

LEIKKIRYHMÄT 3 ja 4-vuotiaille

Tavoitteet

Tunneilla herätetään kiinnostus musiikkiin ja syvennetään lapsen musiikkisuhdetta. Toiminnalla tuetaan lapsen persoonallisuutta ja sen hetkistä kehitysvaihetta. Lasta kannustetaan laulamaan, soittamaan ja kuuntelemaan musiikkia. Rohkaistaan lasta kehittämään omaa musiikillista ilmaisuaan ja keksimään eri soittotapoja ja äänen värejä. Tunneilla opetellaan toimimaan ilman vanhempia ja rohkaistaan toimimaan ryhmässä. Lapsi tuntee laulamisen ja soittamisen iloa ja nauttii musiikin tekemisestä yhdessä.

Toiminta

Musiikkileikkikoulussa lauletaan, soitetaan, liikutaan, kuunnellaan ja lorutellaan. Leikkilähtöinen toiminnallisuus ja oma kokeminen ovat asioiden omaksumisen lähtökohta. Tuetaan lapsen omaa ilmaisua ja keksintää ottamalla lapsen omat ideat monipuolisesti käyttöön.

MUSIIKKISEIKKAILURYHMÄT 5 ja 6-vuotiaille

Tavoitteet

Rohkaistaan lasta kehittämään omaa musiikillista ilmaisuaan ja keksimään eri soittotapoja sekä äänen värejä. Tutustutaan mahdollisuuksien ja ryhmän toiveiden mukaan kanteleen, rummun, nokkahuilun sekä ukulelen soiton alkeisiin. Ryhmässä kehitetään lapsen musiikillisia perustaitoja kuten perussykkeen ylläpitäminen, sanarytmin hahmottaminen, kaikurytmien toistaminen ja musiikin muodon hahmottaminen liikkumalla ja kuuntelemalla. Rohkaistaan lasta omaan keksintään, improvisointiin, sävelillä leikkimiseen, säveltämiseen ja monipuoliseen ilmaisuun. Tutustutaan nuotinluvun- ja kirjoittamisen alkeisiin. Harjoitellaan musiikin esittämistä itsenäisesti ryhmän sisällä ja mahdollisuuksien mukaan esim. musiikkileikkikoulun juhlissa ja tapahtumissa. Tavoitteena kehittää yhteissoittotaitoja sekä toisten kuuntelemista.

Toiminta

Tunneilla painotus on soittamisessa ja laulamissa. Musiikkiseikkailuryhmässä soitetaan monipuolisesti musiikkileikkikoulun soittimia kuten rumpuja, erilaisia rytmisoittimia, ksylofoneja ja kanteleita. Monipuolinen kehorytmien käyttö tukee musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista. Lisäksi liikutaan, kuunnellaan ja lorutellaan. Opetellaan yhteissoiton alkeita. Harjoitellaan hyviä soittoasentoja ja laadukkaan äänen tuottamista. Tutustutaan myös mahdollisuuksien mukaan muihin soittimiin luokkavierailuin ja soitinesittelyin.

BÄNDIMUSKARI 5 ja 6-vuotiaille

Tavoitteet

Rohkaistaan lasta kehittämään omaa musiikillista ilmaisuaan ja keksimään eri soittotapoja sekä äänen värejä. Tutustutaan muskarisoittimien lisäksi bändisoittimiin: kitaraan, bassoon, rumpuihin ja pianoon. Ryhmässä kehitetään lapsen musiikillisia perustaitoja kuten perussykkeen ylläpitäminen, sanarytmin hahmottaminen, kaikurytmien toistaminen ja musiikin muodon hahmottaminen liikkumalla ja kuuntelemalla. Rohkaistaan lasta omaan keksintään, improvisointiin, sävelillä leikkimiseen, säveltämiseen ja monipuoliseen ilmaisuun. Harjoitellaan musiikin esittämistä itsenäisesti ryhmän sisällä ja mahdollisuuksien mukaan esim. musiikkileikkikoulun juhlissa ja tapahtumissa. Tavoitteena kehittää yhteissoittotaitoja sekä toisten kuuntelemista.

Toiminta

Bändimuskari on 5- ja 6- vuotiaille suunnattu vauhdikas muskari, jossa soitetaan ja lauletaan perinteisten muskarilaulujen rinnalla popkappaleita, räpätään ja rytmitellään keholla ja soittimilla. Tunneilla tehdään myös helppoja pieniä tanssikoreografioita ja opetellaan esiintymään.

SOITINRYHMÄT 5 ja 6-vuotiaille (Kantele-, rumpu-, nokkauihu- ja ukuleleryhmät)

Musiikkileikkikoulun soitinryhmäopetuksen tavoitteena on soittamiseen tutustuminen soiton, laulun, leikin, liikkeen ja elämysten kautta. Soitinryhmissä kehitetään edelleen lapsen motorisia- ja musiikillisia perustaitoja monipuolisin työtavoin. Kantele-, rumpu-, nokkauihu- ja ukuleleryhmissä sekä tutustutaan kyseisen soittimen opiskelun alkeisiin että luodaan valmiuksia soitonopintoihin. Jokaisella soitinryhmäläisellä on oma soitin, jolla voi harjoitella kotona.

KANTELERYHMÄ

Tavoitteet

Kanteleryhmässä tutustutaan kanteleen soittamiseen monipuolisin keinoin. Harjoitellaan erilaisia säestys- ja melodiansoittotapoja ja opetellaan soittamaan pieniä melodioita nuoteista sekä korvakuulolta eli ilman nuotteja.

Ryhmässä kehitetään lapsen musiikillisia perustaitoja kuten perussykkeen ylläpitäminen, sanarytmin hahmottaminen, kaikurytmien toistaminen ja musiikin muodon hahmottaminen liikkumalla ja kuuntelemalla. Rohkaistaan lasta omaan keksintään, improvisointiin, sävelillä leikkimiseen, säveltämiseen ja monipuoliseen ilmaisuun. Soitetaan korvakuulolta sekä tutustutaan nuotinluvun ja -kirjoittamisen alkeisiin. Harjoitellaan musiikin esittämistä itsenäisesti ryhmän sisällä ja mahdollisuuksien mukaan esim. musiikkileikkikoulun juhlissa ja tapahtumissa.

Toiminta

Tunneilla soitetaan, lauletaan, kuunnellaan musiikkia, liikutaan ja säestetään pieniä lauluja kanteleella. Kannustetaan lapsia harjoittelemaan myös kotona.

RUMPURYHMÄ

Tavoitteet

Rumpuryhmässä harjoitellaan säestämään ja improvisoimaan rummulla yksin ja yhdessä sekä koetaan yhteisen sykkeen tuomaa soittamisen iloa ja vuorovaikutusta ryhmässä. Tutustutaan eri musiikkikulttuureihin.

Ryhmässä kehitetään lapsen musiikillisia perustaitoja kuten perussykkeen ylläpitäminen, sanarytmin hahmottaminen, kaikurytmien toistaminen ja musiikin muodon hahmottaminen liikkumalla ja kuuntelemalla. Rohkaistaan lasta omaan keksintään, improvisointiin, sävelillä leikkimiseen, säveltämiseen ja monipuoliseen ilmaisuun. Tutustutaan nuotinluvun ja -kirjoittamisen alkeisiin. Harjoitellaan musiikin esittämistä itsenäisesti ryhmän sisällä ja mahdollisuuksien mukaan esim. musiikkileikkikoulun juhlissa ja tapahtumissa.

Toiminta

Tunneilla kehitetään rytmistä osaamista liikkuen, leikkien, soittaen, laulaen, kuunnellen ja loruillen. Soittaminen tapahtuu pääasiallisesti djembe -rummulla ja erilaisilla rytmisoittimilla. Kannustetaan lapsia harjoittelemaan myös kotona.

NOKKAHUILURYHMÄ

Tavoitteet

Nokkahuiluryhmässä harjoitellaan oikea soittoasento, sormitukset ja kielitys. Pyritään laadukkaan äänen tuottamiseen. Tutustutaan nokkahuilun lisäksi eri puhallinsoittimiin. Ryhmässä kehitetään lapsen musiikillisia perustaitoja kuten perussykkeen ylläpitäminen, sanarytmin hahmottaminen, kaikurytmien toistaminen ja musiikin muodon hahmottaminen liikkumalla ja kuuntelemalla. Rohkaistaan lasta omaan keksintään, improvisointiin, sävelillä leikkimiseen, säveltämiseen ja monipuoliseen ilmaisuun. Tutustutaan nuotinluvun ja -kirjoittamisen alkeisiin. Harjoitellaan musiikin esittämistä itsenäisesti ryhmän sisällä ja mahdollisuuksien mukaan esim. musiikkileikkikoulun juhlissa ja tapahtumissa.

Toiminta

Tunneilla soitetaan, lauletaan, kuunnellaan, liikutaan ja tehdään musiikkia yksin ja yhdessä ryhmän kanssa. Kannustetaan lapsia harjoittelemaan myös kotona.

UKULELERYHMÄ

Tavoitteet

Ukuleleryhmässä tutustutaan ukulelen soittamiseen monipuolisin keinoin. Harjoitellaan erilaisia säestys- ja melodiansoittotapoja ja opetellaan soittamaan pieniä melodioita nuoteista sekä korvakuulolta eli ilman nuotteja. Opetellaan oikea soittoasento.

Ryhmässä kehitetään lapsen musiikillisia perustaitoja kuten perussykkeen ylläpitäminen, sanarytmien hahmottaminen, kaikkurytmien toistaminen ja musiikin muodon hahmottaminen liikkumalla ja kuuntelemalla. Rohkaistaan lasta omaan keksintään, improvisointiin, sävelillä leikkimiseen, säveltämiseen ja monipuoliseen ilmaisuun. Soitetaan korvakuulolta ja tutustutaan nuotinluvun ja -kirjoittamisen alkeisiin. Harjoitellaan musiikin esittämistä itsenäisesti ryhmän sisällä ja mahdollisuuksien mukaan esim. musiikkileikkikoulun juhlissa ja tapahtumissa.

Toiminta

Tunneilla soitetaan, lauletaan, kuunnellaan musiikkia, liikutaan ja säestetään pieniä lauluja ukulelella. Kannustetaan lasta harjoittelemaan myös kotona.

ERITYISRYHMÄT

Tavoitteet

Erityismuskari on suunnattu lapsille, jotka tarvitsevat tavallista yksilöllisempää ohjausta ja tukea kyetäkseen nauttimaan musiikista. Muskarin tavoitteet ovat lapsi- ja ryhmäkohtaisia sisältäen kokonaisvaltaista oppimista ja taitojen kehittämistä ja tunteiden ilmaisua. Musiikki motivoi osallistumaan, aktivoi tai rauhoittaa, auttaa keskittymään ja odottamaan omaa vuoroa, avaa väylän vuorovaikutukseen, auttaa asioiden hahmottamisessa ja uuden oppimisessa. Musiikki antaa mahdollisuuden sanattomaan itseilmaisuun ja tunteiden opetteluun. Onnistumisen elämysten kautta kasvaa itseluottamus.

Toiminta

Muskarissa käytetään tuttuja työtapoja: laulua, soittoa, loruja, liikkumista ja tanssia, musiikin kuuntelua ja kuvallista ilmaisua ryhmän tarpeiden mukaan.

KUVISMUSKARI 0–10-vuotiaille

Tavoitteet

Kuvismuskarin opetuksen tavoitteena on herättää monipuolisesti lapsen kiinnostusta musiikkiin ja kuvataiteisiin itse tehden, toimien, tutkien, leikkien, liikkuen sekä katsellen ja kuunnellen.

Toiminta

Kuvismuskarissa annettava opetus noudattaa taiteen perusopetuksen kuvataiteen sekä musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelmaa. Opetus tapahtuu kahden alan ammattilaisen vuorovaikutteisessa yhteistyössä ja se koostuu yhteisestä oppitunnin alustuksesta sekä erillisestä kuvataide- ja musiikkiosiosta, joista muodostuu yksi kokonaisuus. Tärkeintä on elämyksellisyys yhdistettynä tekemisen ja oppimisen iloon.

TANSSIVA MUSKARI 0–6-vuotiaille

Tavoitteet

Tavoitteena on tutustua musiikin ja tanssin elementteihin sekä eri musiikkikulttuureihin liikkuen, tanssien, laulaen, soittaen, loruillen, omaa ääntä käyttäen sekä kuunnellen. Musiikin oppiminen tapahtuu oman kehon kautta elämyksellisesti ja luovasti. Tavoitteena on kehittää lapsen persoonallista tapaa liikkua, laulaa ja soittaa.

Toiminta

Tanssiva muskari on tavoitteellista toimintaa tanssi- ja/tai varhaisiän musiikinopettajan johdolla. Toiminta luo ja kehittää musiikillisia ja liikunnallisia perusvalmiuksia sekä tukee lapsen kehitystä ja kasvua kokonaisvaltaisesti. Lasta kannustetaan itseilmaisuun yhdessä- ja yksintekemisen kautta sekä tuetaan lapsen luovuutta monitaiteellisin keinoin.

MUSIIKKILEIKKIKOULUPALVELUT PÄIVÄKODEILLE

Musiikkiopisto tekee yhteistyötä päiväkotien kanssa ja tarjoaa säännöllistä musiikkileikkikouluopetusta päiväkotiryhmille. Toiminta vastaa tavoitteiltaan musiikkiopistossa annettavaa varhaisiän musiikkikasvatusta. Toiminnan muoto ja kesto suunnitellaan yhdessä päiväkotien kanssa. Perhepäivähoidon lapsille on mahdollista järjestää toimintaa periodeina tai yksittäisinä tapahtumina.